

Onderzoek naar vleermuizen en vogels aan de Spoolderbergweg 13 te Zwolle

Drs. John Mulder



Ecologisch
Adviesbureau
Mulder

Colofon

Mulder,J.(2011): Onderzoek naar vleermuizen en vogels aan de Spoolderbergweg 13 te Zwolle. Ecologisch Adviesbureau Mulder, Apeldoorn.

In opdracht van: Knol bouw B.V.

Datum rapport: 01-09-2011.

Ecologisch Adviesbureau Mulder
Trekweg 70
7322HS Apeldoorn
telefoon: 055-3010085 / 06-30470511
e-mail: contact@ecologischadviesbureau.nl
internet: www.ecologischadviesbureau.nl

© 2011 Ecologisch Adviesbureau Mulder.

1 Inleiding

Aan de Spoolderbergweg 13 te Zwolle staat een woning met bedrijfsdeel (makelaardij) van de heer Den Hertog. Eigenaar is voornemens de woning met bedrijfsaanbouw af te breken. Problemen met de natuurwetgeving dienen hierbij te worden voorkomen. In verband met de voorgenomen ingrepen is daarom mei 2011 een quickscan Flora- en faunawet verricht. Uit de rapportage van de quickscan bleek dat er mogelijkheden zijn voor vogels en vleermuizen om verblijfplaatsen in het gebouw te hebben. Er werden zelfs vleermuiskeutels op zolder aangetroffen. De aanwezigheid van een Steenmarter op de zolder boven de makelaardij was bekend en enige keutels op de zoldervloer alsmede de kenmerkende martergeur bevestigden dit. Besloten is tot het laten verrichten van nader onderzoek, waarvan onderliggende rapportage de bevindingen weergeeft. Dit rapport is een aanvulling op de eerder genoemde quickscan teneinde een zo goed mogelijk inzicht te verkrijgen van mogelijke significante effecten op beschermde diersoorten.

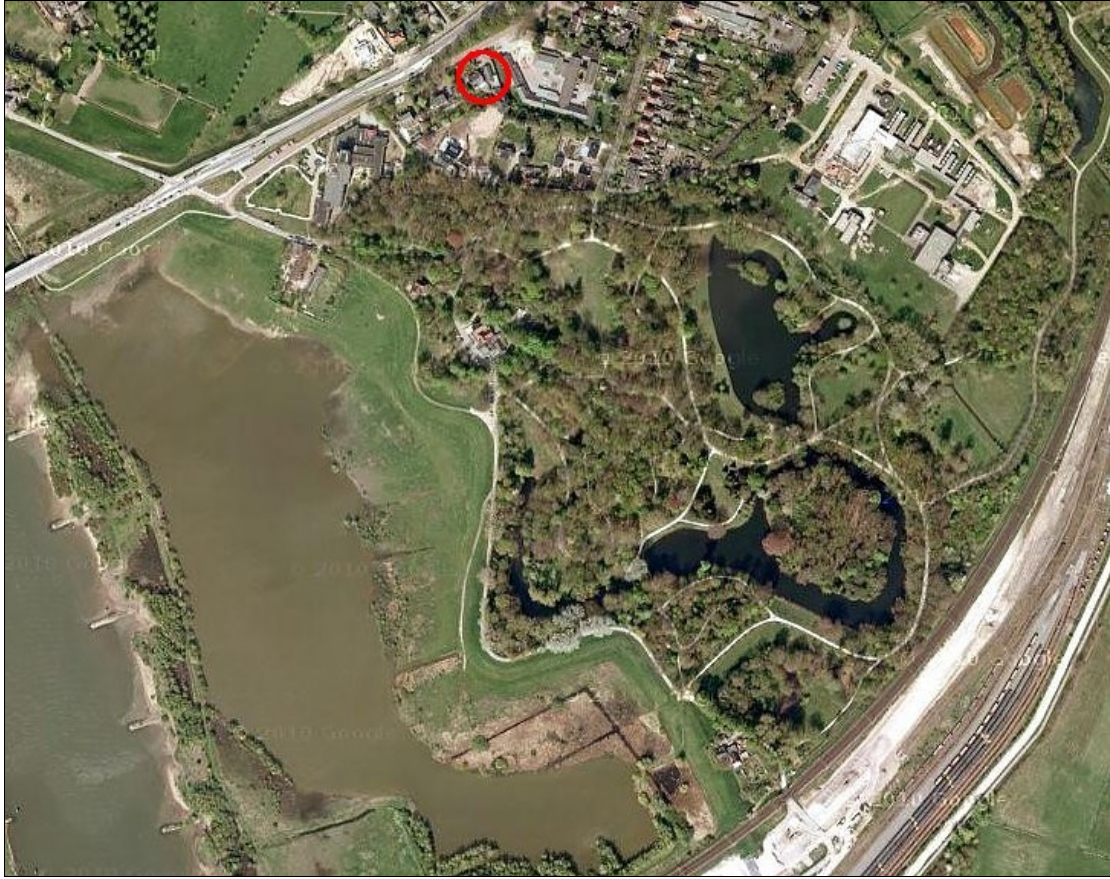
Om naar de diverse delen van het gebouw te kunnen verwijzen zijn ze genummerd (zie onderstaande afbeelding).

De onderzoekslocatie ligt dichtbij bos te weten Het Engelsche Werk, een park dat reeds halverwege de negentiende eeuw werd aangelegd en het Spoolderbos. Ook ligt de IJssel met een grote nevengeul zeer dichtbij.



Ligging van de planlocatie.

- 1: Makelaardij Den Hertog.
- 2: Woning
- 3: Niet te amoveren deel.



Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van natuur.

2 Wetgeving

2.1 Flora- en faunawet

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld.

De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1:

Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in instandhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2:

Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: middelhoog beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3:

Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn striktbeschermden soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Vleermuizen vallen geheel in deze categorie. Van deze soortgroep zijn met name de vaste rust- en verblijfplaatsen en de vliegroutes beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor de onder deze categorie vallende soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Zorgplicht

Voor soorten waarvoor een vrijstelling bestaat, blijft onverkort de *zorgplicht* van kracht, d.w.z. handelingen waarbij vermoed kan worden dat er nadelige gevolgen voor planten of dieren mee kunnen worden veroorzaakt, dienen zoveel mogelijk te worden nagelaten of te worden beperkt.

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats vinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn, tenzij vaste verblijfplaatsen in het geding zijn die jaarrond van belang zijn. Deze soorten zijn genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Speciale aandacht dient ook uit te gaan naar vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (zgn. categorie 5-soorten uit de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Deze zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de directe omgeving geen alternatieven voorhanden zijn. Dat vergt een omgevingscheck.

Effectenbeoordeling

Wanneer er beschermde soorten in een gebied zijn aangetroffen, zal men moeten onderzoeken wat voor effecten de voorgenomen handelingen/acties hebben op de aanwezige soorten en biotopen (effectenstudie). Als uit de effectenstudie blijkt dat er handelingen gaan plaatsvinden die nadelige gevolgen hebben op de aanwezige beschermde soorten, is een aanvraag ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en Faunawet aan de orde bij de Dienst Regelingen van het ministerie waaronder natuur valt, thans EL&I. Daarbij zal in beeld moeten worden gebracht hoe de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke gevolgen niet of in mindere mate zullen optreden.

Sancties

In geval van overtredingen van de Flora- en faunawet kan de handhaver het werk stilleggen, activiteiten verbieden of beëindigen en/of proces-verbaal opmaken. Overtredingen van de Flora- en faunawet zijn een economisch delict. Hierop zijn relatief hoge boetes mogelijk, die door de rechter worden opgelegd. In alle gevallen worden geconstateerde overtredingen behandeld door het Openbaar Ministerie (Justitie).

2.2 Rode Lijst

Middels een ministerieel besluit houdende vaststelling Rode Lijsten flora en fauna uit 2004 worden soorten opgesomd die verdwenen, ernstig bedreigd, kwetsbaar of gevoelig zijn en waaraan bijzondere aandacht moet worden besteed voor de instandhouding.

De status van een soort op de Rode Lijst geeft een indicatie van de kwetsbaarheid van de soort. Afname van de populatieomvang en het verspreidingsgebied zal bij kwetsbare soorten eerder tot significante effecten op de staat van instandhouding leiden dan bij algemene soorten.

Provinciaal beleid kan tevens van belang zijn bij de planvorming. Dit kan inhouden, dat activiteiten met negatief effect op Rode Lijstsoorten volgens het zogenaamde "compensatiebeginsel" alleen kunnen worden uitgevoerd als aangetoond is dat er geen alternatieven zijn, en/of sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang voor de werkzaamheden en/of negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht) en de resterende negatieve effecten worden gecompenseerd.

3 Methode

Het uitvoeren van vleermuisonderzoek is dusdanig specifiek dat een vleermuisprotocol (nieuwste aangepaste versie 5 maart 2010) is opgesteld door de Gegevensautoriteit Nederland (GaN) i.s.m. het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging (VZZ). Dit protocol is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie.

Indien het protocol wordt gevolgd, bestaat een grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan de wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Het toepassen van het protocol geeft een grote mate van zekerheid dat het bevoegd gezag geen aanvullende inventarisatieonderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag en dat een onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

Conform de richtlijnen betreffende de werkwijze werd onderzoek gedaan naar zomerverblijfplaatsen en kraamkolonies door op twee momenten in de periode 15 mei-15 juli met (15)20 dagen tussenruimte nachtelijk detectoronderzoek uit te voeren. De vroegste datum van 15 mei is gekozen om ook voor Laatvlieger binnen de aangewezen datumgrenzen te blijven. Het onderzoek heeft uiteindelijk plaats gevonden op 8 juni en 30 juni 2011, beide aan het einde van de nacht van circa 75 minuten voor zonsopkomst tot iets na zonsopkomst.

Voor de functie van paarterritorium werd twee maal nachtelijk detectoronderzoek uitgevoerd in de periode 15 augustus-1 oktober, te weten 22 augustus en 1 september 2011.

Er wordt gebruik gemaakt van o.a. een time-expansion detector type Petterson D240x. Aansluitend aan het vleermuisonderzoek in juni werd tevens geïnventariseerd op voorkomen van nestelende gebouwbewonende vogels en Steenmarters.

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Voor beide onderzoeken in juni 2011 geldt dat er regelmatig kortstondig gefoerageerd werd door één of twee Gewone dwergvleermuizen en dat er Rosse vleermuizen hoog overvlogen. Voor deze beide soorten is geen relatie te leggen met de aanwezige bebouwing. Tijdens het tweede bezoek op 30 juni werden Laatvliegers gezien die vlogen nabij het huis. Uiteindelijk werd er door enkele Laatvliegers kort gezwermd en door twee Laatvliegers ingevlogen bij de randpannen nabij de naar de makelaardij gerichte schoorsteen. Op 22 augustus werd slechts zeer sporadisch een zeer kortdurend in de tuin vliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen. Op 1 september werden twee uitvliegende Laatvliegers gezien kort na zonsondergang. Wederom hoog overvliegende Rosse vleermuizen.

Voor de data, omstandigheden en waarnemingen zie Bijlage 1.



Invliegopening van Laatvliegers.

4.2 Steenmarter

Tijdens de quickscan op 26 mei werd een matige martergeur geroken. Bij het eerste nachtelijke bezoek op 8 juni werd een sterke martergeur verspreid bij de zolder van de makelaardij. Op 30 juni werd wederom nauwelijks iets geroken. Op 22 augustus en 1 september werd ook niets geroken. Waarnemingen van dieren of keutels werden niet gedaan tijdens de twee bezoeken aan het einde van de nacht.

4.3 Vogels

Er werden geen vogels waargenomen die hun nesten in de te slopen gebouwen zouden kunnen hebben.

5 Interpretatie van de waarnemingen

5.1 Vleermuizen

Er werden op 30 juni twee invliegers van de vleermuissoort Laatvlieger geteld. Duidelijk was dat het aantal dieren dat in de buurt van de invliegopening vloog iets groter was dan die twee. Op 8 juni werden in het geheel geen Laatvliegers vastgesteld aan het einde van de nacht. Op 1 september werden weer slechts twee uitvliegende Laatvliegers waargenomen. Op grond van deze informatie lijkt het aannemelijk dat het een verblijfplaats van twee mannen betreft. Laatvliegers gebruiken meerdere, meestal dicht (op hooguit enkele honderden meters afstand) op elkaar gelegen, verblijfplaatsen en verhuizen regelmatig tussen deze plaatsen. Een populatie kan zich ook tijdelijk opsplitsen over verschillende verblijfplaatsen. Het tijdens de quickscan op zolder aangetroffen kleine aantal vleermuiskeutels is waarschijnlijk afkomstig van deze Laatvliegers. Laatvliegers houden er erg verborgen hangplekken op na. Mogelijk zijn de keutels afkomstig van op zolder vliegende dieren en niet van hangende dieren. De verblijfplaats zal zich veeleer in de spouwmuur bevinden. Let op: de hangplaats kan zich ver van de invliegopening bevinden, dus ook eventueel bij een muur om de hoek.

De laatvlieger is een uitgesproken gebouwbewonende soort en zal geen vleermuis kasten accepteren als vervangende verblijfplaats. Over de overwinteringsplaatsen van deze soort is slechts beperkte informatie beschikbaar. Slechts een zeer klein percentage van de zomers waargenomen aantallen Laatvliegers wordt 's winters teruggevonden, dit geheel in tegenstelling tot bij de meeste andere soorten (waar het tegenovergestelde het geval is). Er wordt vanuit gegaan dat de meeste Laatvliegers in gebouwen overwinteren, mogelijk op dezelfde plaatsen als verblijfplaatsen buiten de winter. Dit alles maakt dat mitigatie voor deze soort zeer moeilijk.

Gedurende de paartijd, waarin mannelijke dwergvleermuizen baltsen om vrouwtjes binnen hun territorium aan te trekken is nachtelijk onderzoek gepleegd. Territoriale mannelijke dwergvleermuizen bleken niet aanwezig, zodat de functie van paarverblijfplaats voor die soorten uitgesloten kan worden. Over het paargedrag van Laatvliegers is zeer weinig bekend. Zwermgedrag was ook niet aanwezig, waardoor een massa-overwinteringsverblijfplaats ook uitgesloten kan worden, maar mogelijk verblijven de twee Laatvliegers 's winters in het gebouw.

5.2 Steenmarter

De inlichtingen van de bewoner en waarnemingen tijdens onderzoek in aanmerking nemend lijkt het erop dat er soms een Steenmarter de zolder bezoekt. Er is dus waarschijnlijk geen sprake van een vaste rust- of verblijfplaats.

5.3 Vogels

De bevindingen van de quickscan en het gemis van waarnemingen tijdens de beide ochtendbezoeken laten blijken dat er geen jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig zijn.

6 Effectenbeoordeling

6.1 Vleermuizen

Effecten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden

De effecten op korte termijn zijn o.a. directe verstoring/verontrusting van aanwezige exemplaren door trillingen en blootleggen van dagverblijfplaatsen overdag, met gevolgen variërend van gedwongen wegvliegen overdag met grote kans op predatie tot aan mogelijke verwondingen en doding toe tussen het puin. De verstoring omvat ook exemplaren die op het moment tijdelijk niet aanwezig zijn en bij aankomst hun verblijfplaats kwijt zijn. Uitvoering tijdens kwetsbare periodes als de winterslaap hebben grotere effecten tot gevolg.

Effecten op de lange termijn

De gevolgen voor de langere termijn bestaan er uit dat een belangrijke verblijfplaats voor de populatie verloren gaat.

Gunstige staat van instanthouding

Aangezien de soort alleen met twee solitaire exemplaren (naar verwachting mannetjes) is aangetroffen en deze naar verwachting een ruim netwerk aan vaste rust- en verblijfplaatsen tot hun beschikking hebben, zullen de werkzaamheden geen significant nadelige gevolgen voor de soort op lokale, regionale of landelijke schaal hebben. Om de negatieve effecten van de werkzaamheden te voorkomen worden maatregelen voorgesteld.

6.2 Steenmarter

Effecten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden

De effecten op korte termijn zijn o.a. directe verstoring/verontrusting van een eventueel aanwezig dier door trillingen en blootleggen van dagrustplaatsen overdag, met gevolgen variërend van gedwongen wegvluchten tot aan mogelijke verwondingen en doding toe tussen het puin.

Effecten op de lange termijn

De gevolgen voor de langere termijn bestaan er uit dat een verblijfplaats voor de populatie verloren gaat. Steenmarters kunnen gebruik maken van vele, alom aanwezige, structuren, waardoor geen significante effecten op het aantal potentiële verblijfplaatsen optreden.

7 Maatregelen

Hier worden gerichte voorzorgsmaatregelen beschreven, om de kans op negatieve effecten als gevolg van het planvoornemen te voorkomen of te beperken en om zorgvuldig om te gaan met de aanwezige beschermde soort.

7.1 Vleermuizen

Tijdelijk negatieve effecten als gevolg van verstoring van de verblijfplaats door de werkzaamheden zijn mogelijk te voorkomen door enkele voorzorgsmaatregelen in acht te nemen:

- De werkzaamheden worden uitgevoerd in een periode waarin vleermuizen geen gebruik maken van de verblijfplaats of waarin de effecten zo laag mogelijk zijn;
- de kwetsbare periodes waarin drachtige vrouwen, nog niet vliegvlugge jongen of winterslapende exemplaren te verwachten zijn worden vermeden (zie verderop);
- in gebruik zijnde verblijfplaatsen worden niet zonder meer fysiek geblokkeerd, noch door geluid of licht verstoord tussen zonsondergang en zonsopkomst;
- het volledig laten verhuizen van aanwezige dieren door ongeschikt maken van de verblijfplaats (zoals veroorzaken van tocht, lichtinval e.d.) is onmogelijk (er zullen dieren achterblijven) en daarom worden minimaal een week voor de geplande werkzaamheden eenrichtingverkeerinrichtingen (exclusion flaps of - tubes) door een ter zake kundige aangebracht;
- enkele dagen tot een week na aanbrengen van de inrichtingen wordt tijdens uit- of invliegtijd gecontroleerd door een ter zake kundige;
- pas na 'vrijgeven' door de deskundige als zijnde vrij van verblijvende vleermuizen kunnen de werkzaamheden plaatsvinden;
- mocht er tijdens de sloop onverhoopt nog een vleermuis worden aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden tijdelijk te worden gestaakt en dient er eerst een ter zake kundige te worden geraadpleegd.

Normaal gesproken worden voorafgaand aan de sloop in overleg met een ter zake kundige alternatieve verblijfmogelijkheden geplaatst in de directe omgeving. Bij de hier aanwezige soort Laatvlieger heeft dat echter geen nut: zij zullen daar geen gebruik van maken. Het is tot nu toe nog nooit gelukt Laatvliegers er toe te bewegen van kasten gebruik te maken.

Negatieve effecten op de langere termijn als gevolg van verstoring/vernietiging van de verblijfplaats door de werkzaamheden zijn mogelijk te voorkomen door in de nieuw aan te brengen gevels weer verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen te realiseren.

Als periode waarop uitsluiting en voorbereiding van werkzaamheden kan beginnen kan de periode aan het einde van de winterslaap doch voor aanvang van het voortplantingsseizoen aangegeven worden. Bij voldoende hoge temperaturen (rond zonsondergang > 10 graden en bij afwezigheid van harde regen en wind) zal dit op zijn vroegst vanaf rond half maart kunnen zijn. Om vestiging van een kraamkolonie te voorkomen is het ook aan te bevelen de werkzaamheden voor half april aan te vangen.

Om zeker te zijn dat de mitigerende maatregelen voldoende zijn, is het verstandig deze vóóraf te laten beoordelen door de Dienst Regelingen. Met het resulterende besluit wordt aangetoond dat uitvoerenden zich houden aan de Flora- en faunawet. Het besluit is handig voor het geval iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien de Dienst Regelingen overtuigd is van de geschiktheid van de mitigerende maatregelen zal het resulteren in een zogenaamde positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag. De inzichten over mitigerende maatregelen veranderen echter in de loop van de tijd (lees: worden telkens strenger), waardoor het mogelijk is dat aanvullende maatregelen geëist worden. In dat geval wordt een ontheffing verleend met aanvullende maatregelen.

7.2 Steenmarter

Om verstoring/beschadiging/doding van een individu in zijn dagrustplaats tijdens de sloop te voorkomen dient zo'n dier buitengesloten te worden. Het afsluiten van gaten of meer complexe toegangswegen vraagt om een effectief toegesneden aanpak met inschakeling van een deskundige. Gecertificeerde faunabeheerbedrijven kunnen zorgen voor een diervriendelijk en conform de wet oplossen van het probleem.

8 Conclusies

Het gebruik van de woning door vleermuizen is vastgesteld.

De vleermuissoort Laatvlieger bleek gebruik te maken van een ruimte met als ingang de randpannen nabij de schoorsteen.

In juni werden twee exemplaren invliegend gezien, in september twee uitvliegende. Aangenomen wordt dat het gaat om een vaste verblijfplaats van twee mannen.

De volgende maatregelen door een ter zake kundige worden voorgesteld (in chronologische volgorde met tijdsplanning):

- aanbrengen eenrichtingverkeerinrichtingen voor vleermuizen (rond half maart-begin april);
- nachtelijke controle op in- of uitvliegende vleermuizen (enkele dagen na aanbrengen inrichtingen);
- sloop van gebouw (mogelijk direct na 'vrijgeven' door deskundige).
- overleg met ter zake kundige betreffende het opnieuw toegankelijk maken van de te bouwen woning.

Een beoordeling van de voorgestelde maatregelen door de Dienst Regelingen wordt aangeraden. Dit geschiedt door het aanvragen van een ontheffing. Indien de maatregelen afdoende worden bevonden wordt vermeld dat er geen ontheffing nodig is ('positieve afwijzing').

Voor de aanvraag van de ontheffing dient aan de hand van het onderzoeksrapport een activiteitenplan en een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden waarin voor alle betrokken partijen duidelijk omschreven staat welke voorwaarden van toepassing zijn, welke maatregelen genomen worden in welke periode.

Bijlage 1. Waarnemingen en omstandigheden

8 juni

Zonsopkomst 05.14 uur.

Temperatuur 13 graden, windkracht 2, zojuist zacht geregend, nu droog.

Detectoronderzoek: 04.00-05.15 uur.

Vleermuizen

04.00 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.06 uur overvliegende Rosse vleermuis.

04.07 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.08 uur overvliegende Rosse vleermuis.

04.11 uur idem.

04.12 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.18 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.19 uur overvliegende Rosse vleermuis.

04.22 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.22 uur overvliegende Rosse vleermuis.

04.24 uur Gewone dwergvleermuis foerageert kort laag bij de grond in de achtertuin.

04.25 uur twee kort foeragerende Gewone dwergvleermuizen in de achtertuin.

04.36 uur overvliegende Rosse vleermuis.

04.37 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin en overvliegende Rosse vleermuis.

04.40 uur Rosse vleermuis zeer hoog overvliegend in oostelijke richting (Spolderbos?).

04.41 uur Gewone dwergvleermuis foerageert zeer kort in de achtertuin.

04.44 uur overvliegende Rosse vleermuis in oostelijke richting (Spolderbos?).

04.47 uur idem.

04.52 uur idem.

Steenmarter

Bij de voorkant van de Makelaardij Steenmarterreuk.

Vogels

Geen gebouwbewonende vogelsoorten.

30 juni

Zonsopkomst 05.16 uur.

Temperatuur 10 graden, windkracht 2, bewolking 1/8, droog.

Detectoronderzoek: 04.00-05.15 uur.

Vleermuizen

04.04 uur twee Laatvliegers vliegen achter elkaar aan boven de achtertuin.

04.05 uur een Laatvlieger vliegt over het erf.

04.05 uur een (andere) Laatvlieger komt aangevlogen en vliegt even boven het huis.

04.06 uur twee Laatvliegers vliegen rond boven de achtertuin.

04.08 uur zeer kort een Gewone dwergvleermuis gehoord.

04.11 uur een Laatvlieger vliegt over de achtertuin.

04.12 uur een Gewone dwergvleermuis vliegt zeer kort boven de achtertuin.

04.14 uur twee Rosse vleermuizen vliegen binnen een minuut hoog over de straat.

04.15 uur zeer kort een Gewone dwergvleermuis gehoord.

04.17 uur zeer kort een Gewone dwergvleermuis gehoord.

04.21 uur twee Laatvliegers vliegen boven het huis met bijzondere belangstelling voor de schoorsteen.
04.22 uur er wordt gezwermd bij de dakrand nabij de schoorsteen door twee Laatvliegers.
04.23 uur een Laatvlieger ingevlogen.
04.25 uur tweede invlieger.
04.27 uur een Gewone dwergvleermuis vliegt snel over de tuin.
04.28 uur een Laatvlieger vliegt even boven het dak.
04.30 uur weer een Laatvlieger boven het dak, maar vliegt weg.
04.37 uur een hoog overvliegende Rosse vleermuis, niet gezien.
04.40 uur idem.

Vogels

Er zijn geen gebouwbewonende vogels waargenomen.

Steenmarter

De Steenmartergeur was werd niet meer geroken.

22 augustus

Zonsondergang 20.47 uur.

Temperatuur circa 17 graden, windkracht 2, droog (vanaf 23.28 zeer lichte motregen).

Detectoronderzoek 22.10-23.55 uur.

Slechts zeer sporadisch werd een zich maximaal 2 seconden binnen detectorbereik begevende Gewone dwergvleermuis gehoord.

Geen Steenmartergeur.

1 september

Zonsondergang 20.25 uur.

Temperatuur 12-10 graden, windkracht 2, droog, onbewolkt.

Detectoronderzoek 20.25-23.00 uur.

20.44 uur twee Laatvliegers vliegen vanaf het huis een rondje en weg. Niet daadwerkelijk uit zien vliegen, maar waarschijnlijk van bij schoorsteen afkomstig.

20.50 uur een Rosse vleermuis vliegt hoog over in noordwestelijke richting.

20.51 uur idem.

20.53 uur idem.

21.20 uur een Laatvlieger vliegt voorbij.

21.44 uur idem.

22.19 uur een Rosse vleermuis vliegt over.

22.23 uur idem plus Laatvlieger.

hierna geen vleermuizen meer.

Geen Steenmartergeur.